

Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och grundskola i Trelleborgs kommun

Fastställda av bildningsnämnden 2020-10-14, § 153

Reviderade av bildningsnämnden 2022-11-09 § xx

1. Inledning

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt. Skolplikten inträder höstterminen det kalenderår som barnet fyller sex år och upphör vid utgången av vårterminen det tionde året efter att eleven har börjat fullgöra skolplikten. Skolplikt innebär att barn måste gå i skolan och delta i den verksamhet som anordnas där. De obligatoriska skolformerna är förskoleklass, grundskola och grundsärskola.

I Trelleborgs kommun är det bildningsnämnden som ansvarar för att alla skolpliktiga barn får en skolplacering och fullgör sin skolplikt. En grundläggande princip för skolplacering är det fria skolvalet som innebär att vårdnadshavare har rätt att önska skolenhet för sitt barn i hela kommunen.

Det är bildningsnämnden som beslutar vilka regler som ska gälla för skolplacering utöver de lagstadgade reglerna i skollagen (2010:800). I detta dokument redovisas riktlinjer som reglerar grundläggande principer för skolplacering.

2. Fritt skolval – grundläggande princip för skolplacering

2.1 Vad är fritt skolval?

2.1.1 Vårdnadshavarnas önskemål

Enligt skollagens bestämmelser ska en elev placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå.

Kommunen får frångå vårdnadshavares önskemål:

- om önskad placering medför att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts (den så kallade *närhetsprincipen*)
- om den önskade placeringen medför att *betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter* uppstår för kommunen (t.ex. om det saknas plats på den önskade skolan)

- om det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero (gäller endast grundskolan och grundsärskolan)

Det är Trelleborgs kommun som avgör hur många elever som får plats på varje skolenhet.

2.1.2. Närhetsprincipen

Närhetsprincipen innebär att elever som inte får plats på någon av de skolor som vårdnadshavarna har önskat, eller vars vårdnadshavare inte lämnat något önskemål, ska placeras på en skola nära hemmet. Detta behöver inte vara den närmaste skolan. I Trelleborgs kommun definieras en skola nära hemmet som en skola inom tre (3) kilometer från folkbokföringsadressen. Om ingen kommunal skola finns inom tre (3) kilometer från elevens folkbokföringsadress, räknas den närmsta kommunala skolan som en skola nära hemmet. En elev kan ha flera skolor nära hemmet. Vid mätning används färdvägen (inte fågelvägen) mellan elevens folkbokföringsadress och den önskade skolan.

För mer information se avsnitt 4.

2.1.3. Betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter

Att en skola har fler sökande än det finns platser är det självklara exemplet på innebörden av betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter. Om en skola inte kan ta emot alla sökanden behöver kommunen göra ett urval bland de sökande för att avgöra vilken eller vilka elever som kan beviljas placering. Några närmre bestämmelser om hur sådant urval ska gå till finns inte utan det är upp till varje kommun att bestämma vilka principer som ska tillämpas utifrån vägledning av praxis. Ett grundläggande krav är dock att urvalet ska ske på ett objektivt, sakligt och icke-diskriminerande sätt.

2.2 Vilka ingår i skolvalet?

Skolval görs av vårdnadshavare till elever som är folkbokförda i Trelleborgs kommun. Skolvalet omfattar:

- elever som ska börja i förskoleklass
- elever som går på en skola där nästkommande årskurs inte finns (det vill säga elever som går på en F-6-skola och ska börja årskurs 7 på en annan skola)

Elever som ska flytta inom Trelleborgs kommun eller till Trelleborgs kommun och vill ansöka om skolplacering utifrån en kommande folkbokföringsadress måste i samband med skolvalet styrka den kommande folkbokföringsadressen med t.ex. ett bostads- eller hyreskontrakt.

Elever folkbokförda i annan kommun ingår inte i skolvalet. För interkommunal placering se avsnitt 7.

2.3. Så här går skolvalet till

- Önskemål om skolplacering lämnas digitalt via en e-tjänst som nås via Trelleborg kommuns hemsida.
- Vårdnadshavarna loggar in i e-tjänsten med e-legitimation, och lämnar önskemål om skolplacering där önskade skolor rangordnas i

prioriteringsordning. Om eleven har två vårdnadshavare krävs det att de är överens för att önskemålet ska vara giltigt.

- Efter att önskemål om skolplacering registreras måste den andre vårdnadshavaren, vid gemensam vårdnad, logga in med e-legitimation och godkänna önskemålet.
- När önskemål om skolplacering har lämnats skickas det automatiskt en bekräftelse via e-post.

Det är viktigt att alla vårdnadshavare registrerar korrekt e-postadress och telefonnummer i e-tjänsten. Det är också möjligt att lägga in den andre vårdnadshavarens e-postadress och telefonnummer, för att denna ska meddelas, t.ex. när en förändring har gjorts eller när vårdnadshavaren måste logga in och godkänna valet.

I e-tjänsten är det även möjligt för vårdnadshavare att registrera en flyttanmälan (om de vill att deras avstånd beräknas från en framtida adress) eller ange att de inte vill ha en placering på någon av de skolor som är inkluderade i e-tjänsten (t.ex. vid val av fristående skola).

Om en vårdnadshavare inte har e-legitimation finns det möjlighet att lämna önskemål om skolplacering via ombud, på plats på bildningsförvaltningen eller via kommunens kundtjänst.

2.4 Vad händer om vårdnadshavarna inte anmäler önskemål om skolplacering i skolvalet?

Bildningsnämnden ansvarar för att alla skolpliktiga barn som har Trelleborg som hemkommun, får en skolplacering och fullgör sin skolplikt. Skulle vårdnadshavarna av någon anledning avstå från att lämna önskemål om skolplacering måste eleven trots det placeras på en skolenhet. Det gäller också om ansökan av någon anledning inte är giltig, t.ex. om en vårdnadshavare avstår från att godkänna önskemål om skolplacering. Eleven placeras i dessa fall i enlighet med närhetsprincipen (se avsnitt 2.1.2).

3. Urval vid skolplacering i samband med skolval

I skolvalet anger elevens vårdnadshavare en eller flera skolor där vårdnadshavarna önskar att eleven ska placeras. Vårdnadshavarnas önskemål ska rangordnas. Eleverna placeras så långt som möjligt i enlighet med vårdnadshavarnas önskemål. När det är fler elever som vill gå på en skola än det finns platser, placeras eleverna utifrån nedan urvalsgrupper i angiven ordning. För det fall ett urval behöver göras inom någon av urvalsgrupperna 3–5 används urvalskriterierna 1) relativ närhet och 2) lottning.

1. Elever med skyddade personuppgifter
2. Elever som endast har en skola nära hemmet
3. Elever som aktivt valt aktuell skola med syskonförtur och har flera skolor nära hemmet
Urval: 1) relativ närhet, 2) lottning
4. Elever som aktivt valt aktuell skola utan syskonförtur och har flera skolor nära hemmet
Urval: 1) relativ närhet, 2) lottning

5. Elever som ej gjort ett aktivt val till aktuell skola eller inte gjort något aktivt val till någon skola och har flera skolor nära hemmet

Urval: 1) relativ närhet, 2) lottning

3.1 Urvalsgrupper

3.1.1 Elever med skyddade personuppgifter

Elever med skyddade personuppgifter placeras i enlighet med vårdnadshavarnas önskemål och hanteras manuellt.

3.1.2 Elever som endast har en skola nära hemmet

Elever folkbokförda i Trelleborgs kommun som bara har en skola nära hemmet, det vill säga endast en skola inom tre kilometer, placeras vid denna skola. Om eleven inte har en skola inom tre kilometer så placeras eleven på närmsta skolan. Denna urvalsgrupp avser:

- elever som gjort ett aktivt val till aktuell skola och endast har aktuell skola som skola nära hemmet,
- elever som inte gjort ett aktivt val till aktuell skola men som inte fått något av sina val och endast har aktuell skola som skola nära hemmet, och
- elever som inte gjort något aktivt val i skolvalet och endast har aktuell skola som skola nära hemmet.

3.1.3 Elever som aktivt valt aktuell skola med syskonförtur

Elever folkbokförda i Trelleborgs kommun som har flera skolor nära hemmet och har gjort ett aktivt val till aktuell skola samt har syskon i årskurs F-6 på aktuell skola.

I Trelleborgs kommun gäller syskonförtur under förutsättning att det barn som ansökan avser har ett syskon med placering i årskurs F-6 på den aktuella skolan vid terminsstart det läsår som ansökan avser samt att man gjort ett aktivt val till aktuell skola. Med syskon menas elever som är folkbokförda på samma adress samt biologiska syskon som är folkbokförda på olika adresser.

3.1.4 Elever som aktivt valt aktuell skola utan syskonförtur

Elever folkbokförda i Trelleborgs kommun som har flera skolor nära hemmet och har gjort ett aktivt val till aktuell skola men som inte har syskon i årskurs F-6 på aktuell skola.

3.1.5 Elever som ej gjort ett aktivt val till aktuell skola eller inte gjort något aktivt val till någon skola och har flera skolor nära hemmet

Elever folkbokförda i Trelleborgs kommun som har flera skolor nära hemmet, och inte kan placeras i enlighet med vårdnadshavarnas önskemål eller om något önskemål inte lämnats, placeras på en skola inom tre kilometer från elevens folkbokföringsadress i enlighet med närhetsprincipen. Denna urvalsgrupp avser:

- elever som inte gjort ett aktivt val till aktuell skola men som inte fått något av sina val och har aktuell skola som en av flera skolor nära hemmet, och
- elever som inte gjort något aktivt val i skolvalet och har aktuell skola som en av flera skolor nära hemmet.

3.2 Urvalskriterier

För det fall ett urval behöver göras inom urvalsgrupp 3–5 används urvalskriterierna 1) relativ närhet och 2) lottning.

3.2.1 Relativ närhet

Principen om relativ närhet innebär att elevens avstånd till den önskade skolan jämförs med avståndet till en annan *alternativ skola*. I Trelleborgs kommun definieras alternativ skola som *närmsta skola* (för alla skolor som ej är elevens närmsta) och *näst närmsta skola* (för elevens närmsta skola). Det betyder att om eleven sökt sin närmsta skola så används den näst närmsta skolan som *alternativ skola*. Om eleven sökt en skola som ej är den närmsta så används närmsta skola som *alternativ skola*.

Relativ närhet betyder inte att det är eleven som bor närmast skolan som automatiskt får platsen. Om två eller fler elever konkurrerar om en plats på den önskade skolan kommer platsen tilldelas den eller de elever som har mest att förlora i avstånd på att bli placerad på den alternativa skolan.

Vid mätning av relativ närhet används färdvägen (inte fågelvägen) mellan elevens folkbokföringsadress och den önskade skolan, och på motsvarande sätt färdvägen (inte fågelvägen) mellan folkbokföringsadressen och alternativ skola (se bilaga 1 för exempel på beräkningar av relativ närhet).

3.2.2 Lottning

Om två eller fler elever är lika berättigade till en placering på en viss skolenhet, utifrån mätning av relativ närhet, så tillämpas urvalskriteriet lottning för att fastställa vilken eller vilka elever som har rätt till placeringen.

4. Kartor och mätning

Mätning av de avstånd som behövs för att placera elever i enlighet med kommunens riktlinjer för skolplacering baseras på Trelleborgs kommuns adresspunktlager och den nationella vägdatabasen (NVDB). Varje skolenhet har en mätpunkt i anslutning till en gatuadress. Det är inte säkert att denna mätpunkt överensstämmer med elevens skolingång. Elevernas folkbokföringsadress hämtas från Skatteverket.

5. Ansökan och urval till idrottsprofiler årskurs 7

En huvudman som anordnar utbildning som kräver att eleven har särskilda färdigheter i t.ex. idrott, får från och med årskurs 7 använda färdighetsprov som

- villkor för antagning till en viss skolenhet eller elevgrupp
- grund för urval till en viss skolenhet eller elevgrupp när det finns fler sökande än platser
- villkor för fortsatt utbildning vid en viss skolenhet eller elevgrupp

De färdighetsprov som används som grund för antagning och urval för den aktuella elevgruppen ersätter de urvalskriterier som annars gäller enligt kommunens riktlinjer för skolplacering.

För att ansöka till någon av idrottsprofilerna krävs det att vårdnadshavarna inkommer med en intresseanmälan. Intresseanmälan är inte bindande, men är en förutsättning för att eleven ska kallas till färdighetsprov. Ansökan till idrottsprofilerna görs inför årskurs 7 och gäller elever som går i årskurs 6. Elever som har en annan hemkommun än Trelleborgs kommun kan också ansöka till idrottsprofilerna. För elever som har en annan hemkommun än Trelleborgs kommun är det en förutsättning för mottagande av eleven, att hemkommunen ersätter kostnaden för elevens skolgång (IKE).

Efter genomförda färdighetsprov erbjuds de elever, som har klarat den nivå som minst krävs för att bli antagen, placering på sökt idrottsprofil. Om det finns fler sökande som uppfyller den nivå som minst krävs än det finns platser, sker urval utifrån resultatet av färdighetsproven. De elever som erbjuds plats och tackar ja till erbjudande, placeras på idrottsprofilen.

De elever som blir placerade på en idrottsprofil och som skulle ha deltagit i skolvalet inför årskurs 7, ska gå in i e-tjänsten för skolvalet och ange att de inte deltar i valet eftersom de har blivit antagna till en idrottsprofil.

För ansökan till idrottsprofilerna utanför den årliga antagningen inför årskurs 7, kan antagning ske löpande om det finns plats i aktuell årskurs. Även i detta förfarande tillämpas färdighetsprov.

Information om ansökan till idrottsprofilerna och aktuella datum för t.ex. intresseanmälan och provspelningar finns på Trelleborgs kommuns hemsida.

6. Skolbyte och inflyttning till kommunen under läsåret

Ansökan om skolbyte inom Trelleborgs kommun samt ansökan om skolplacering vid inflyttning till Trelleborgs kommun prövas löpande och enligt samma förfarande. Detta gäller dock inte under tiden för skolval till åk 7 eftersom platser först behöver tilldelas de elever som går på en skola där nästkommande årskurs inte finns.

6.1 Skolbyte inom Trelleborgs kommun

Vårdnadshavare till elever som är folkbokförda i Trelleborgs kommun och som önskar en annan skolplacering för sitt barn har möjlighet att ansöka om skolbyte när som helst under läsåret. Byte av skolenhet kräver att vårdnadshavarna är överens och placering på önskad skola sker i mån av plats.

6.2 Inflyttning till Trelleborgs kommun

Elever som flyttar till Trelleborgs kommun och ansöker om skolplacering placeras löpande. Vårdnadshavarnas önskemål beaktas så långt som möjligt, det vill säga i mån av plats. Det krävs att vårdnadshavarna är överens vid skolplacering.

6.3. Ansökan och urval

Om en skola inte kan ta emot alla sökanden, på grund av betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter, behöver kommunen göra ett urval bland de sökande för att avgöra vilken eller vilka elever som kan beviljas placering (se avsnitt 2.1.3).

När det är fler elever som vill gå på en skola än det finns platser, tillämpas här följande urvalskriterier i angiven ordning.

1. Återgång från resursskola
2. Syskonförtur
3. Relativ närhet
4. Lottning

6.1.1 Återgång från Trelleborg kommuns resursskolor

En elev som efter uppföljning och utvärdering inte bedöms ha behov av det särskilda stöd som Trelleborg kommuns resursskolor erbjuder ska placeras vid en av kommunens övriga grundskolor i enlighet med vårdnadshavarnas önskemål. Bedömning av vilken skola, som utifrån elevens fortsatta behov av särskilt stöd, är bäst för eleven ska ske i samråd med vårdnadshavare, elev och rektor. För det fall en viss skolenhet, utifrån elevens fortsatta stödbehov, anses gynna elevens återgång ska eleven ha förtur till denna.

6.1.2 Syskonförtur

I Trelleborgs kommun gäller syskonförtur under förutsättning att det barn som ansökan avser har ett syskon med placering i årskurs F-6 på den aktuella skolan vid placeringens start. Med syskon menas elever som är folkbokförda på samma adress samt biologiska syskon som är folkbokförda på olika adresser.

6.1.3 Relativ närhet

Principen om relativ närhet innebär att elevens avstånd till den önskade skolan jämförs med avståndet till en annan *alternativ skola*. Mätning av relativ närhet sker efter samma princip som gäller i samband med det årliga skolvalet (se avsnitt 3.2.1 samt bilaga) dock med följande definition av alternativ skola:

- vid ansökan om skolbyte inom Trelleborgs kommun definieras alternativ skola som *elevens placeringsskola* (dvs. den skola där eleven är placerad när eleven ansöker om skolbyte), och
- vid ansökan om skolplacering vid inflyttning till Trelleborgs kommun definieras alternativ skola som *närmsta skola* (för alla skolor som ej är elevens närmsta) och *näst närmsta skola* (för elevens närmsta skola).

6.1.4 Lottning

Om två eller fler elever är lika berättigade till en placering på en viss skolenhet, utifrån mätning av relativ närhet, så tillämpas urvalskriteriet lottning för att fastställa vilken eller vilka elever som har rätt till placeringen.

6.1.5 Beslut

Ett positivt beslut om skolplacering, efter ansökan om skolbyte eller inflytt, ersätter det tidigare beslutet om skolplacering. Detta innebär att elevens tidigare placering upphör. Ett negativt beslut efter ansökan om skolbyte innebär att elevens nuvarande skolplacering kvarstår. Vårdnadshavare som vill ansöka på nytt behöver göra en ny ansökan. Om Trelleborgs kommun inte kan tillmötesgå vårdnadshavarnas önskemål om skolplacering vid inflytt så erbjuds eleven placering på de enheter där det finns plats.

7. Interkommunal placering

En elev har rätt att bli mottagen i en annan kommuns skola, om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att bli mottagen i den andra kommunen. Det är den mottagande kommunen som avgör om särskilda skäl föreligger efter att ha inhämtat yttrande från elevens hemkommun.

Trelleborgs kommun får även ta emot en elev som bor i en annan kommun, t.ex. efter önskemål från vårdnadshavarna. Vårdnadshavare till elever folkbokförda utanför Trelleborgs kommun kan ansöka om interkommunal skolplacering. Enligt samverkansavtal mellan Skånes kommuner avgör varje kommun om det finns plats att erbjuda. I Trelleborgs kommun tas elever endast emot och placeras i mån av plats. Om eleven blir antagen på den önskade skolan görs en överenskommelse mellan skolan och hemkommunen om ersättning. Enligt samverkansavtalet har en elev med interkommunal placering i Trelleborgs kommun rätt att fullfölja utbildning inom förskoleklass och grundskola på samma skolenhet så länge eleven inte behöver göra ett aktivt skolval eller byta skola vid övergång mellan stadier. En elev, folkbokförd utanför Trelleborgs kommun, som går på en skola där nästkommande årskurs inte finns (det vill säga elever som går på en F-6-skola och ska börja årskurs 7 på en annan skola) och önskar en fortsatt placering i Trelleborgs kommun måste inkomma med en ny ansökan. Eleven tas emot och placeras enbart i mån av plats.

8. Tidigarelagd skolstart och uppskjuten skolplikt

Skolplikten inträder höstterminen det år då barnet fyller sex år. Skolplikten kan skjutas upp ett år om barnets vårdnadshavare begär det och det finns särskilda skäl. För ett barn som har fått skolplikten uppskjuten börjar skolplikten i stället höstterminen det år då barnet fyller sju år. Det är barnets hemkommun som beslutar om uppskjuten skolplikt. Om skolplikten skjuts upp ska kommunen erbjuda att barnet får gå i förskola i stället.

En huvudman kan besluta att ett barn får börja i förskoleklass redan höstterminen det kalenderår då barnet fyller fem år, dvs. tidigarelagd skolstart. Detta är en möjlighet för huvudmannen, dock ingen skyldighet. En femåring som tas emot i förskoleklass har inte skolplikt, men är ändå skyldig att närvara i skolan och att delta i skolans verksamhet. Huvudmannens beslut om tidigare skolstart tas i samråd med rektor på förskola och med vårdnadshavare.

Barn som har fått beslut om tidigarelagd skolstart eller uppskjuten skolplikt deltar i skolvalet det år de börjar i förskoleklass.

9. Resursskolor

Ansökan och urval till Trelleborg kommuns resursskolor sker i enlighet med respektive resursskolas riktlinjer.

10. Grundsärskola (anpassad grundskola)

För elever som tillhör grundsärskolans målgrupp finns ett särskilt mottagningsförfarande. Dessa elever omfattas därför inte av skolvalet. Erbjudande

om plats i grundsärskolan föregås av en skolformsutredning. Från och med den 2 juli 2023 byter grundsärskolan namn till anpassad grundskola.

11. Andra bestämmelser

11.1 Fristående skolor

Trelleborgs kommun ansvarar inte för ansökningar till eller beslut om skolplacering på fristående skolor. Vårdnadshavare som önskar plats för sitt barn på en fristående skola vänder sig direkt till den fristående skolan. Fristående skolor placerar elever utifrån sina egna urvalskriterier. Om en elev som är folkbokförd i Trelleborgs kommun får plats på en fristående skola, ska den fristående skolan informera Trelleborgs kommun.

11.2 Skolor i annan kommun

Vårdnadshavare som vill placera sitt barn på en kommunal skola i en annan kommun vänder sig direkt till den kommun där plats önskas. Den mottagande kommunen placerar elever i mån av plats i sina skolor utifrån sina egna urvalskriterier. Om eleven blir antagen på den önskade skolan görs en överenskommelse mellan skolan och hemkommunen om ersättning.

En elev har rätt att bli mottagen i en annan kommuns skola, om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att bli mottagen i den andra kommunen. Det är den mottagande kommunen som avgör om särskilda skäl föreligger efter att ha inhämtat yttrande från elevens hemkommun.

Om en elev har tagits emot i en annan kommuns skola har eleven rätt att gå kvar i den skolan hela läsåret även om de förhållanden som låg till grund för mottagandet ändras under läsåret. Om bara en årskurs återstår av skolgången, har eleven rätt att gå kvar det sista läsåret.

12. Att överklaga beslut om skolplacering

Vårdnadshavare som är missnöjda med ett beslut om skolplacering kan överklaga beslutet. Ett beslut om skolplacering, där vårdnadshavarens önskemål frångåtts på grund av en annan elevs rätt att placeras på en skolenhet nära hemmet, kan överklagas till förvaltningsrätt inom ramen för så kallad laglighetsprövning. Genom laglighetsprövning prövas bara beslutets laglighet, inte om beslutet är lämpligt eller skäligt. Det betyder att domstolen inte kan fatta ett nytt beslut i frågan, utan endast upphäva beslutet och kräva att kommunen fattar ett nytt beslut.

Ett beslut om skolplacering där vårdnadshavares önskemål frångåtts på grund av att den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, eller på grund av att det bedömts som nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero, överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd som prövar beslutet i sin helhet.

13. Fritidshem

Vårdnadshavare som har omsorgsbehov kan ansöka om fritidshemsplacering så snart de fått beslut om skolplacering. Detta görs i e-tjänsten för fritidsansökan via Trelleborg kommuns hemsida.

14. Skolskjuts

Val av skola och byte av skolenhet, samt flytt (byte av folkbokföringsadress) inom kommunen, kan påverka elevens möjlighet att beviljas skolskjuts. Mer information om skolskjuts finns i kommunens skolskjutsreglemente och på Trelleborgs kommuns hemsida.

15. Bilagor

Bilaga 1 – Mätning av relativ närhet i samband med skolplacering

FÖRSLAG